

Una mirada única

Ada Castells / *La Vanguardia*

Als aficionats al cinema d'Akira Kurowasa els sonarà *Rashômon* per la pel·lícula que duu el mateix títol i que, de fet, està basada en la història Dins un bosquet de bambú. Tots dos relats s'apleguen en el recull que acaba de publicar en català Edicions de 1984. També els podem llegir en la traducció al castellà que aquesta tardor va treure Satori amb motiu del centenari de la publicació de *Rashômon*. Són dues oportunitats d'entrar en l'univers d'aquest contista japonès que va consagrar la seva curta vida a la literatura. Malgrat la bona rebuda dels seus llibres, es va suïcidar als 35 anys convençut que era mediocre, tot i que els contes de totes dues traduccions ho desmenteixen de ple.

A l'edició catalana, que ha comportat el premi de traducció Vidal Alcover a Albert Nolla, s'hi apleguen tant contes històrics, que l'escriptor va refer afegint-hi una mirada psicològica més contemporània, com relats moderns que ens poden recordar el toc surrealista d'un Kafka, la tristesa d'un Stringberg i la ràbia d'un Baudelaire. No en va l'Akutagawa, des de ben jove, va ser un devorador de llibres, tant de la tradició xinesa i japonesa —com prova en les històries d'aire llegendari de la primera part del llibre— com de la tradició occidental, com podem assaborir en alguns dels personatges de la segona part, com l'escriptora frustrada Nobuko que té la mala sort de ser dona en un món literari dominat pels homes, un tema que tractat fa cent anys, demostra la visió preclara de l'autor.

En canvi, l'editorial asturiana Satori ha optat, en aquesta ocasió, per recollir relats històrics, cinc dels quals fins ara eren inèdits en castellà i que ens arriben a cura d'Iván Díaz Sancho. La mateixa editorial ja tenia altres joies d'Akutagawa al catàleg: *Vida de un idiota y otras confesiones* i un llibre d'haikus titulat *En la ceniza escribo*.

És curiós com Akutagawa aconsegueix donar el mateix aire tant als contes que semblen extrets de llegendes mil·lenàries com els que situa al Tòquio de principis del segle XX. En tots dos aïlla la naturalesa humana i la barreja amb un entorn que sembla immutable i que encara fa destacar més la nostra vulnerabilitat. En els uns surten dracs i samurais, en els altres, trens que rugeixen i homes desesperats, però tots porten una marca molt sòlida amb un nom gens mediocre: RYûnosuke Akutagawa.